

HELYI TANTERV

GYENGÉNLÁTÓ, ALIGLÁTÓ TANULÓK SZÁMÁRA

Vizuális kultúra 5-8. évfolyam

2020.

Évfolyam	5.	6.	7.	8.
Heti óraszámok	1	1	1	1
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5	5	5	5
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5	5	5	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	5	5	4	4
Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	5	5	4	4
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	4	4	6	6
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5	5	5	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5	5	5	5
Rajzpályázatokra való felkészülés	2	2	2	2
Éves óraszám	36	36	36	36

Az 5–8. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszám: 34 óra

Szabadon tervezhető: 2 óra

Tantárgy célja

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A vizuális nevelés kiemelt feladata:

- az alkotva befogadás, amely aktív tanulói tevékenységen alapul
- magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotások, nemzetünk hagyományos tárgykultúrájának és díszítőművészetének megismerése, a magyar kultúrai iránti büszkeség kialakítása;
- az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásainak a megismerése;
- a régmúlt korok és a XXI. század művészeti jelenségek befogadására való nyitottság kialakítása;
- adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása;
- az alkotó tevékenységen keresztül a szélesebb körű anyaghasználat révén a kéz finommotorikájának fejlesztése;
- a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása;
- az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység során a kreativitás fejlesztése;

Kulcskompetenciák

A tanulás kompetenciái:

A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti (például gondolattérkép, modellalkotás), segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában.

A kommunikációs kompetenciák:

A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben és a munka világában is elengedhetetlen.

A digitális kompetenciák:

A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumként digitális formában készítsék el.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló, amikor végigjárja az információgyűjtés, -elemzés, -értelmezés, az ötletelés, a tesztelés és az újraértelmezés szakaszait.

A személyes és társas kompetenciák:

A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúraközvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik. A vizuális kultúra tantárgy az alkotó feladataiban olyan megoldásra váró problémákat tud meghatározni, amelyek kreatív megoldásokra várnak, a megoldások pedig produktum formájában is bemutatásra kerülnek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:

A kreatív feladatmegoldás megköveteli az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést. A csoportos feladatmegoldások (például projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhat ugyanakkor olyan együttműködéseket is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet.

Speciális módszertani alapelvek gyengénlátó, aliglátó tanulók számára

A tantárgy speciális eszközök és módszerek segítségével hozzájárul, hogy a gyengénlátó gyermek is fel tudja fedezni a látvány mélyebb tartalmát, jelentését, esztétikai üzenetét. Lehetővé teszi a gyermekek számára a látható, a tapintható tárgyi valóságban, a képi világban való eligazodást, és személyes alkotói utak bejárására bátorít.

Fejleszti a képi- plasztikai ábrázoló-, kifejező-, közlő-, alakító-, konstruáló-képességeiket. A látási analízátor sérülése miatt a gyengénlátó gyermek számára a környező világ érzékelése neheztett, lassabb és pontatlanabb. A feldolgozásban sok segítséget és irányítást igényel. Ezért a tantárgy fontos feladata a látásnevelés, a maradék látás optimális használatára nevelés.

Feladata a látás és a kéz intelligenciájának kiművelése. A gyengénlátással szorosan összefügg a mozgásképesség fejlődése. Elsősorban a látás és a kézmozgás összehangolása nehezített. Ez akadályozza a finom mozgások pontos indítását, irányítását és fékezését, emiatt a gyermek minden kézi tevékenységében ügyetlen lehet. Ezért fontos, hogy a látássérült gyermek számára hosszabb időt és a látásfokának megfelelő speciális feladatokat biztosítsunk az osztályfokának megfelelő szintre való eljutáshoz.

A térszemlélet, a forma-, szín- dinamikai és szerkezeti érzék, az anyagismeret képességeinek kialakulását nagymértékben lassítja a látássérülés, ezek a tantárgy fejlesztő hatására tudnak magasabb szintre emelkedni.

Általános nevelési cél a kreativitás, a probléma-felismerés és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás, az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása. Élményei, képzeleti, fantázia képei a vizuálisan érzékelt környezetből lesznek a gyermeknek. Ha a környezet sivár, nem nyújt elég ingert, vagy az érzékelés sérült és a gyermek nem tud elég élményt, képzetanyagot gyűjteni, az alkotás nem tud kibontakozni. Sok szemléltetéssel, irányított megfigyeléssel, tapintással egybekötött vizuális inger nyújtásával, az erre biztosított plusz idővel tudjuk elérni a kitűzött célt.

Az 5-8. osztályos tanulók fogalmi gondolkodása magasabb szintre emelkedik. Növekvő önismeretük, kritikára hajlamos magatartásuk erősödésével egy időben, az alsóbb évfolyamokra jellemző szabad önkifejezési formát fokozatosan a realitásigény, az objektívebb világszemléletre való törekvés és az ennek megfelelő ábrázolásmódok iránti igény váltja fel. Az igény megjelenése és a látássérülés által befolyásolt képességek sokszor éles ellentétben állnak. Ez gyakran elbizonytalanítja, eltávolítja az ábrázolástól a látássérült gyermeket. A tantárgy feladata, hogy a sérülés adta lehetőségeken belül gyakorlással, türelemmel, - a látásfoknak megfelelő feladatokon keresztül - elsajátíttassa a síkbeli és térbeli kifejezőeszközöket, a térábrázolási konvenciókat, a szintani ismereteket, a tervezési és elemi konstruálási eljárások szabályait és a létrehozásukhoz szükséges technikákat.

A tantárgy feladata a befogadóképesség fejlesztése a műalkotások elemzésével, értékelésével és a vizuális ítéletalkotás szabályainak elsajátíttatásával, az egyetemes és benne a magyar művészettörténet stíluskorszakainak és a magyar. népművészetnek a megismertetésével. Az adott szembetegség nagymértékben meghatározza a látássérült gyermek számára feldolgozható reprodukciók, fotók, ábrák körét és az elemzésre fordított időt. A képi kifejező eszközök felfedezése, stílusjegyek megfigyelése hosszú, koncentrált folyamat számukra, ezért több időt igényel.

A látássérült gyermek számára sokszor komoly problémát okoz sérülésének, „másságának” feldolgozása, az önkifejezésre, érzelmek, életérzések átélésére lehetőséget biztosító vizuális

kultúra tantárgy fontos, rehabilitációs szerepet tölt be ezen a téren is. Személyiség fejlesztő, alakító hatása kiemelkedő szerepet tölt be a látássérült gyermekek nevelésében.

A gyengénlátó gyermek is képes tudatos megfigyelésre, vizuális viszonylatok, összefüggések, minőségek részletgazdag emlékezeti megőrzésére, képzetek felidézésére, de a megfigyelő tevékenységet nagymértékben befolyásolja a látásfok. A megfigyelésben irányítást igényel.

A gyengénlátó gyermek képzelőerejét és belső képeit meghatározza a látássérülés mértéke és a kialakulásának ideje. Minél korábbi szakaszban történt a látássérülés, valamint minél nagyobb a látásvesztés foka, annál szegényesebb a vizuális képzelőerő, illetve a belső képrendszer.

A gyengénlátás meghatározza az anyag és eszközhasználatot, fontos az erős kontraszt, a láthatóság, aliglátóknál az agyag használata szükséges. Elképzeléseik megvalósításában gyakran jelent komoly akadályt a látásfogyatékoság. Részletgazdag megjelenítésre kevésbé képesek. Az alkotás minőségi kidolgozásához hosszabb időt igényelnek.

A tanulók egy része képes produktív alkotások létrehozására, míg mások inkább a reprodukív jellegű alakításban képesek igényes, elmélyült munkára, képesek eredményeiket kritikusan vizsgálni, törekednek mások teljesítményeit is reálisan értékelni.

Vizuális megismerő és befogadó képességeiket nagymértékben befolyásolja a látássérülés, a térbeli, formai, színbeli, mozgásbeli, az anyagokkal, esztétikummal kapcsolatos élmények. A képi világ iránti észlelési fogékonyság függ a látásfoktól, illetve a maradék látás használatának képességétől. A látássérülés következtében mérsékelten képesek látványok célirányos, egyre tudatosabb megfigyelésére; a belső képek, képzetek emlékezeti felidézésére.

Az eszközök, technikák egyénre szabott kiválasztása ajánlott, figyelembe véve a látásfokot, szintévesztést, színvaktságot. Az erős, kontrasztos hatást biztosító eszközök alkalmazásával érhető el a legjobb eredmény. Színvak tanulóknál a grafikai eszközök és technikák alkalmazása ajánlott.

Látásfoknak és a csatlakozó fogyatékoságnak megfelelő szintű tanulmány-rajzok készítéséhez egyénileg kiválasztott modell és helyi megvilágítás használata szükséges.

A szerkesztőeszközök használatának megítélésében a látásfok és a társuló fogyatékoság mértéke a meghatározó. A szerkesztés aliglátóknál elhagyandó.

A grafikai és festői eszközök, technikák önálló, kreatív látásfoktól függő alkalmazása szükséges.

A látássérült gyermekek rajzoktatásában kiemelkedő szerepű a mintázás, a plasztikai megközelítés segíti a forma térbeliségének felfogását, a térérzékelést, az építészeti fogalmak, szobrászati kifejezőeszközök megértését. A síkábrázolást megelőzően praktikus a forma térbeli megjelenítése, nagyban elősegíti a forma értelmezését. Az agyag alakítása, megformálása, különböző célú felhasználással, faragással, összeépítéssel lehetséges. Használati tárgy készítése ujjal formálva, formába préseléssel, felrakással, lapokból összeépítve. Különböző díszítési technikák (karcolás, rátét, pecsételés, mázazás, festés) alkalmazása.

A helyi tantervben az aliglátók számára javasolt tananyagrészeket dőlt betűvel szedett kiemelés jelzi. Természetesen ezek a tananyagok a gyengénlátó tanulók számára is részei a tantervnek, csak súlyozásuk eltérő.

5–6. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban erősödik fel a tanulóknál a valóság megismerése iránti fokozott igény. A látott és ismert vizuális világ ütköztetése révén nem csak mérlegelő gondolkodásuk, hanem az információk szelektálásának képessége is megalapozható. Az objektív és szubjektív ítéletek között képesek különbséget tenni. A valósághű ábrázolás igénye és a gyerek meglévő képességei közti eltérés vezethet az ábrázolási, alkotási kedv elvesztéséhez. A tantárgy tanításának egyik alapvető célja az alkotásra készítető motiváció fenntartása. Ez a kiskamaszkorba lépő gyerek érdeklődésére számot tartó vizuális feladatrendszerben valósítható meg. A tanulók érdeklődése személyenként változó, ezért az eredményes fejlesztés érdekében differenciált feladatkiadásra van szükség. A személyiségformálás e szakaszában is fontos szerepet kapnak a művészi alkotó-befogadó tevékenységek, melyek összetevőinek, a konkrét képességeknek, készségeknek fejlesztése alsó tagozaton már megkezdődik.

A tervezéshez figyelembe kell venni az előzményeket és a más tantárgyak által tanított ismeretek meglétét, mely lehetőséget ad azok felhasználására és beépítésére a vizuális kultúra tanórákon.

5. évfolyam

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Látványok, képek részeinek, részleteinek alapján elképzelem a látvány egészét, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutatja és megjeleníti, rekonstruálja azt.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelem és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában.
- A látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket szétválasztja.
- Különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti.
- Különböző művészettörténelmi korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Vizuális művészeti alkotások megfigyelése, és egyéni véleményformálás során az objektív és szubjektív megállapítások szétválasztása, a látvány lényeges, a művészettörténeti korszak jellemzőinek felismerésével és személyes gondolatok megfogalmazásával. A tapasztalatok - képalbumok, látvány szöveges ismertetése a vizuális megjelenítés érdekében, eligazodás vizuális információk között - felhasználása az alkotás során is.
- A művészettörténeti korokban - az ókori nagy kultúrák művészete - készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka, figurativitáshoz való viszony, kifejezőeszközök használata szerint vagy inspiratív felhasználása az alkotás során.
- A művészettörténeti korszakok egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stíluselemének felhasználásával kifejező képalkotás, *plasztikus mű, vagy újraértelmezett tárgy készítése* – pl. fekete alakos vázakép stílusában modern olimpiai sportág megjelenítése, timpanon forma kitöltése jelen korunkra jellemző témájú csoportképpel.
- *Illusztrációk készítése dombormű sorozatban - homorú és domború felületei minőségek.*
- *Műalkotások plasztikai feldolgozása.*

Fogalmak

klasszikus, modern, kortárs vizuális művészet, objektív, szubjektív, művészettörténeti korok, stílus, formakarakter, befoglaló forma, homorú és domború felületminőségek, domborműfajták

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja. Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelet és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít.
- Adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket vagy tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket elképzelet és vizuális eszközökkel bemutat, megjelenít.

- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Különböző érzetek (mozgás, hang, látvány, szag, íz, tapintás) kapcsán keletkező belső képek megfigyelése, és az egyéni ötletek megjelenítése többféle vizuális eszköz rugalmas alkalmazásával - vegyes technika, festék, szén, kollázs, fény, fotó, fotómanipuláció.
- *Személyes élmények plasztikai feldolgozása.*

Fogalmak

vizuális élmény, hatás, asszociáció, karakter, figuratív-nonfiguratív megjelenítés

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- A vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.
- Vizuális megjelenítés során egyénileg, vagy csoportmunkában használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Valós és fiktív helyzetek, történetek megjelenítése, ábrázolása, dokumentálása során a közvetítendő tartalmaknak, és személyes gondolatoknak, érzéseknek leginkább megfelelő médium kiválasztása. A választott médiumhoz illő vizuális kifejezési eszközök használata: kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés, szín, méret, arány, forma, kompozíció, képkivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs.
- *Valós, vagy fiktív figura plasztikus megjelenítése, mozgás kivitelezése.*

- *Kabalafigura plasztikus megjelenítése.*

Fogalmak

vizuális kifejezési eszközök, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont

Témakör: Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése - folyamatábra, képregény, storyboard, fotósorozat, film. Egy rövid, időbeli változás, folyamat vagy saját történet rögzítése a választott médium sajátosságainak figyelembevételével.
- *A mozgás és változás plasztikus ábrázolása.*

Fogalmak

tér, nézőpont, képkivágás, rövidülés, fókuszpont, horizont, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény/storyboard

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelel és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában.

- A vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendezi és összehasonlítja, tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja.
- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenítés során egyénileg vagy csoportmunkában használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
- Egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében önállóan információt gyűjt.
- Célzottan vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket értelmez és tervez a kommunikációs szándék és a hatáskeltés szempontjait kiemelve.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Sajtófotók szóbeli leírása, illetve újságcikk képi illusztrálása, szemléltetése - verbális és vizuális kommunikáció hatásmechanizmusai.
- *Reklám alatt futó zene és hanghatás figyelemfelhívó jellege.*

Fogalmak

kommunikációs felület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, valóság/fikció, dokumentálás, befolyásolás

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.

- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tárgyi környezet vizuális feldolgozása - népviselet, népművészeti motívumok, viselettörténet, ünnepi és hétköznapi öltözet, divat.

- Különböző korok és kultúrák szimbólumainak és motívumainak felhasználásával minta, díszítés tervezése, tárgyak díszítése.

- A hagyományos magyar népi kultúra és a modern, kortárs kultúra tárgyi világának (épület, használati tárgy, dísz tárgy öltözék) összehasonlítása megadott szempontok alapján - anyaghasználat, technológia, rendeltetés, díszítés. Az egyedi vonásaik kiemelése által és az inspirációk felhasználásával tárgyak átalakítása személyes igényeknek megfelelően választott eszközökkel - rajz, festés, kollázs, montázs, vegyes technika.

- *Népművészeti motívumok feldolgozása domborműben - homorú és domború felületminőség.*

Fogalmak

hagyomány, néprajz, népi kultúra, design, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, formaredukció, motívum, technológia

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja.

- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.

- Különböző korok és kultúrák szimbólumai és stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.

- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.

- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A művészettörténeti korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek megismerése, felismerése-
őskor, ókor. A megismert stíluselemek felhasználása a tanuló valós környezetében található valós
terek, épületrészletek áttervezésére.

- *Játék tervezése, létrehozása, hulladékanyagok felhasználásával*, valamint a tervezési folyamat
dokumentálásával - rajzok, képes inspirációk gyűjteménye, fotósorozat.

Fogalmak

környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei

Témakör: Rajzpályázatokra való felkészülés

Javasolt óraszám: 2 óra

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók 5. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének
bemutatása ajánlott:

Építmények:

Stonehenge, Zikkurat, Úr; Istar-kapu, Babilon; Ámon-templom, Karnak; Kheopsz piramisa, Gíza;
Parthenon, Athén; Erekteion, Athén; Pantheon, Róma; Colosseum, Róma;

Képzőművészeti alkotások:

Barlangrajz, Altamira; Willendorfi vénusz, Nofretete fejszobra, Írnok szobor, Tutanhamon arany
halotti maszkja, Görög vázafestészet, Kocsihajtó, Delpho; Müron: Diszkoszvető, Szamothrakéi
Niké, Római portrészobor, Laokoón-csoport, Pieter Bruegel: Bábel tornya,

6. évfolyam

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelel és megjeleníti a látványt,
egyéni vagy csoportmunkában.
- A látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket próbálja szétválasztani.
- Különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleteinek megfigyelésével tapasztalatait
vizuálisan megjeleníti.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket
összehasonlít, megkülönböztet.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Vizuális művészeti alkotások megfigyelése, és egyéni véleményformálás során az objektív és szubjektív megállapítások szétválasztása.
- A tapasztalatok (pl. képolvasás, látvány szöveges ismertetése a vizuális megjelenítés érdekében, eligazodás vizuális információk között) felhasználása az alkotás során is.
- A művészettörténeti korokban – ókeresztény művészet, románkori, gótika, reneszánsz, barokk - készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka, figurativitáshoz való viszony, kifejezőeszközök használata szerint és inspiratív felhasználása az alkotás során.
- Különböző jellegű, stílusú látványok (tárgyfotó, magyar néprajzi motívum, film képkockája), vizuális alkotások (figuratív/non-figuratív festmény, installáció) adott részeinek meghatározott célú, személyes kiegészítése, rekonstruálása a személyes kifejezés érdekében, a jellemző vizuális jegyek tudatos használatával.
- *Mozgás ábrázolása kisplasztikában.*
- *Műalkotások plasztikai feldolgozása.*

Fogalmak

klasszikus, modern, kortárs vizuális művészet, objektív, szubjektív, művészettörténeti korok, stílus

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja. Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelet és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában
- Megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít.
- Adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket vagy tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket elképzelet, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.

- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Adott tartalmi keretekhez (irodalmi vagy médiaélmény, tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak, helyzetek, történet elképzelése, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával. Az elképzelések bemutatása és vizuális megjelenítése érdekében többféle forrásból (könyvek, internet, valóság) vizuális információk, képi inspirációk gyűjtése és megfelelő alkotó felhasználása egyénileg vagy csoportmunkában.
- *Élmények plasztikai feldolgozása - történelmi személyek, irodalmi főhősök, valós személyek.*

Fogalmak

vizuális élmény, hatás, asszociáció, karakter, figuratív-nonfiguratív megjelenítés

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendezi és összehasonlítja, tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.
- Vizuális megjelenítés során egyénileg vagy csoportmunkában használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a hétköznapokban, tanulási helyzetekben gyakran és szívesen használt médiumok (fotó, mozgókép, online felületek, számítógépes játék) sajátosságainak, jellemző kifejezési eszközeinek a megismerése - használt képi és szöveges elemek aránya, mérete, kompozíciós elrendezések, képkivágások, színhasználat, kontraszt, fény-árnyék, világos-sötét alkalmazása, ismétlések szerepe, vágás, nézőpont, kameramozgás, időbeliség.
- *Látássérültek számára készült nagyító programok és eszközök használatának a lehetőségei.*

Fogalmak

vizuális kifejezési eszközök, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont

Témakör: Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A térmegjelenítés különböző művészettörténeti korokban használt lehetőségeinek megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján.
- A vetületi és axonometrikus ábrázolás megfigyelése.
- Axonometria felhasználásával készült, irreális tereket bemutató műalkotások megismerése, a műveik után változatok önálló alkotása - Vasarely, M.C. Escher, Orosz István
- *Geometrikus formák átalakítása – csonkolás, összeépítés.*
- *Szabályos és szabálytalan forma, minta kialakítása.*

Fogalmak

tér, nézőpont, képkivágás, rövidülés, fókuszpont, horizont, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény/storyboard

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában.
- A vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja.
- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenítés során egyénileg vagy csoportmunkában használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
- Egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében önállóan információt gyűjt.
- Célzottan vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket értelmez és tervez a kommunikációs szándék és a hatáskeltés szempontjait kiemelve.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Reklámfilmek és hírműsorok példáiban a valós és fiktív elemek egyértelmű megjelenését keresve, a befolyásolás lehetőségének felismerése.
- Néhány műalkotás vagy alkotó felismerése a bemutatott képanyag alapján.
- *Természeti formák plasztikus megjelenítése.*
- *Állatábrázolás, mozgás megjelenítése kisplasztikában.*

Fogalmak

kommunikációs felület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, valóság/fikció, dokumentálás, befolyásolás

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül néhányat adott szempont szerint jellemez.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A magyar népi kultúra és a mai kor tárgyi világának megfigyelése összehasonlítása és új használati tárgy tervezése.
- A hagyományos magyar népi kultúra és a modern, kortárs kultúra tárgyi világának (épület, használati tárgy, dísz tárgy öltözék) összehasonlítása megadott szempontok alapján - anyaghasználat, technológia, rendeltetés, díszítés. Az egyedi vonásaik kiemelése által és az inspirációk felhasználásával tárgyak átalakítása személyes igényeknek megfelelően választott eszközökkel - rajz, festés, kollázs, montázs, vegyes technika.
- *Használati tárgy készítése agyagból - népi edények.*

Fogalmak

hagyomány, néprajz, népi kultúra, design, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, formaredukció, motívum, technológia

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.
- Néhány műalkotást vagy alkotót felismer a bemutatott képanyag alapján.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A közvetlen környezetben található valós terek, térrészletek áttervezése, átalakítása. Az ötletek és a tervezési folyamat bemutatása.
- Egy választott tárgy, tárgytípus (játék, hírközlési, közlekedési, konyhai eszköz, bútor) különböző történeti korokban való megjelenésének összehasonlító vizsgálata adott szempontok mentén - funkció, anyag, forma, díszítés, környezetkárosítás.
- *Téralakítás - építmény mintázása.*

Fogalmak

környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei

Témakör: Rajzpályázatokra való felkészülés

Javasolt óraszám: 2 óra

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók 6. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének bemutatása ajánlott:

Építmények:

Hagia Sophia, Notre - Dame székesegyház, Amiens ; Bencés apátsági templom, Ják; Notre-Dame székesegyház, Párizs; Református templom, Nyírbátor; Palazzo Farnese, Róma; Pisai dóm tér, Szent Péter bazilika és kollonád, Róma; Versailles-i kastély, Eszterházy-kastély, Fertőd;

Képzőművészeti alkotások:

Rubljov: Szentháromság, Szent László legendákat ábrázoló freskók, M.S. mester: Mária és Erzsébet találkozása, chartres-i katedrális üvegablakai, Magyar Szent Korona és koronázási jelvények, nagyszentmiklósi kincs, Szkíta aranszarvas, Pieter Bruegel: Gyermekjátékok, Botticelli: Vénusz születése, Albrecht Dürer: Önarckép, Michelangelo: Dávid, Sixtus- kápolna freskói, Velazquez: Las Meninas, Jan Vermeer van Delf: Geográfus, Jan Van Eyck: Arnolfini házaspár,

7. évfolyam

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan jellemez, bemutat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
- Tetszésítélete alapján alkotásokról információkat a kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja.
- Megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténeti korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító elemzéséből (kora középkori és reneszánsz vagy barokk és XX-XXI. századi emberábrázolás, klasszikus és modern építészet anyaghasználata, figuratív és nonfiguratív ábrázolás a modern művészetben) származó tapasztalatok, mint stílusjegyek, kifejezőerő, hatáskeltés, anyaghasználat és funkció felhasználása az alkotás során. Az adott témához társított korszakra, stílusra jellemző elemek, karakter felhasználásával vagy hangsúlyozásával fantáziát, belső képeket, intuíciót felhasználó feladatok megoldása - művek átdolgozása, parafrázis készítése, társasjáték, számítógépes játék tervezése, irodalmi, zenei illusztráció.
- Művészettörténeti korok (klasszicizmus, romantika, realizmus, plein air, impresszionizmus, posztimpresszionizmus) és más kultúrából származó művek (ókor, keleti kultúra) csoportosítása különböző szempontok - műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja szerint.
- *Épületdíszek tervezése, plasztikai kivitelezése.*
- *Emberi portré plasztikai feldolgozása.*

Fogalmak

képzőművészeti műfaj, stíluskorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, vizuális napló, látványterv

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít.
- A vizuális problémák vizsgálata során az információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Művészeti élmények (képzőművészet, iparművészet, építészet, zene, színház, tánc, médiajelenség) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel - festés, kollázs, installáció, fotó, rövidfilm önkifejező alkotásokban.
- Adott alkotó vagy választott stílus jellemzőinek, stílusjegyeinek felhasználása játékos alkotó feladatokban - műfaj vagy médium csere, életműbe illő „hamisítvány” kreálása, öltözet kollekció tervezése.
- A XIX-XX. századi magyar művészet legjelentősebb alkotásainak megismerése.
- *Plasztikai felületek létrehozása, dekoratív felület kialakítása.*

Fogalmak

vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, szíkontraszt, enteriőr

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.
- Vizuális megjelenítés során egyénileg vagy csoportmunkában használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A mozgókép működésének értelmezése (időszervezés, képkivágás, kameramozgás, plán, hanghatás) majd kreatív alkalmazása összetett feladatokban - storyboard készítése megadott képkockából kiindulva, rövidfilm készítése megadott fogalomból vagy fotóból kiindulva.
- *Természeti formák mintázása.*
- *Állatábrázolás kisplasztikában - mozgás megjelenítése.*

Fogalmak

címrend, tipográfia, illusztráció, képaláírás, link, banner, kameraállás, kameramozgás

Témakör: Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- A helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tér, térbeliség ábrázolásának a megismerése az egy és két iránypontos perspektíva szabályaival.
- Az egy és a két iránypontos perspektíva szabályainak megismerése, alkalmazása geometrikus testek rajzi megjelenítésében.
- *Belső tér kialakítása agyaglapokból, berendezés kivitelezése.*

Fogalmak

állókép, mozgókép, képes forgatókönyv, fázis, perspektíva, axonometria

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 6 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg vagy csoportmunkában.
- A helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem vizuális információkat különböző célok érdekében vizuális, képi üzenetté alakít.
- Gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Iskolaújság tervezése, figyelembe véve a nyomtatott és online sajtó termékeit (napilap, magazin, honlap), az ott alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése (címrend, betűméret, tipográfia, szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, hang- és képanyagok).
- *Iskolai embléma plasztikai kivitelezése.*
- *Iskolai sport érem plasztikai kivitelezése.*

Fogalmak

verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrítés

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan jellemez, bemutat.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
- Különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül néhányat adott szempont szerint elemez.
- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.
- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Személyes tárgyak stílusa, elemzése, megjelenítése, átalakítása, újratervezése divatrajz által - öltözék, azok kiegészítői, szemüveg.
- A magyar népművészeti tájegységek egyikének jellemző díszítőmotívumait felhasználó mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban - nyomott textil, festett bútor.
- *Öltözék kiegészítő készítése - cipő, sapka, táska.*

Fogalmak

metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül néhányat adott szempont szerint elemez és alkotó tevékenységében felhasználja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A közvetlen környezet hasznos átalakítása, kialakítása - játszótér, közösségi tér. Az ötletek vizuális rögzítése, megoldási javaslat kidolgozása, modellezése és bemutatása. Az adott cél érdekében a tervezési folyamat lépéseinek dokumentálása.
- *A külső tér plasztikai kivitelezése - makett.*
- *Játszótéri játék tervezése.*

Fogalmak

építészeti elem, lépték, designgondolkodás, ergonómia, forma és funkció összefüggései

Témakör: Rajzpályázatokra való felkészülés

Javasolt óraszám: 2 óra

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók: 7. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének bemutatása ajánlott:

Építmények: Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum, Steindl Imre: Országház, Gaudi: Sagrada Familia, Gropius: A Bauhaus központi épülete, Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, Makovecz Imre épületei,

Képzőművészeti alkotások: Fáraó vadászaton-thébai falfestmény, Marcus Aurelius lovasszobra, Giotto: Szent Ferenc élete, Massaccio: Szentháromság, Raffaello: Az athéni iskola, Bosch: A hét főbűn, Brueghel: Vakok, Memling: Jelenetek Mária életéből, Brunelleschi: Lelenház, Caravaggio: Szent Máté elhivatása, Vermeer: Geográfus, Rembrandt: Éjjeli őrjárat, La Tour: A születés, Markó Károly tájképei, Mányok Ádám: II. Rákóczi Ferenc, Barabás Miklós portréfestményei, Borsos József: Nemzetőr, Madarász Viktor történelmi festményei, Bernáth Aurél: Tél, Munkácsy Mihály: Tépéscsinálok, Ecce homo, Paál László tájképei, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Monet: A felkelő nap impressziója, Matisse: Csendélet kék asztalon, Gauguin: Mi újság? (Tahiti nők),

Man Ray: Ajándék, Picasso: Guernica, Avignoni kisasszonyok, Modigliani: Jeanne Hébuterne sárga pulóverben, Kandinszkij: Sárga piros kék, Moore: Fekvő figura, Giacometti: Erdő, M.C. Escher grafikái, Orosz István grafikái, Baldessari: Stonehenge 2005, Shiota: Emlékeső,
Egyéb: Cristo, Dalí, Vasarely

8. évfolyam

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan jellemez, bemutat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
- Tetszésítélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban.
- Megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténeti korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító elemzéséből (kora középkori és reneszánsz vagy barokk és XX-XXI. századi emberábrázolás, klasszikus és modern építészet anyaghasználata, figuratív és nonfiguratív ábrázolás a modern művészetben) származó tapasztalatok, mint stílusjegyek, kifejezőerő, hatáskeltés, anyaghasználat és funkció felhasználása az alkotás során. Az adott témához társított korszakra, stílusra jellemző elemek, karakter felhasználásával vagy hangsúlyozásával fantáziát, belső képeket, intuíciót felhasználó feladatok megoldása - művek átdolgozása, parafrázis készítése, társasjáték, számítógépes játék tervezése, irodalmi, zenei illusztráció.
- Művészettörténeti korok (szecesszió, fauvizmus, kubizmus, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, op-art, XX. századi magyar művészet, kortárs művészet) és más kultúrából

származó művek (keleti, afrikai, dél-amerikai kultúra) csoportosítása különböző szempontok - műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja szerint.

- *Plasztikai felületek létrehozása, dekoratív felület kialakítása.*
- *Emberi portré plasztikai feldolgozása – torzítás, kiemelés, karikatúra.*
- *Népi kultúra formakicséből plasztika kísérlet létrehozása.*

Fogalmak

képzőművészeti műfaj, stíluskorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, vizuális napló, látványterv

Témakör: Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít.
- A vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlítja, tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Elvont fogalmak (oldás, kötés, sodrás, hullám) változatos vizuális, *plasztikus* megjelenítése.
- Példaként korábban látott műalkotás stílusjegyeit felhasználva önálló alkotómunka más elvont fogalom megjelenítése céljából.
- Adott alkotó vagy választott stílus jellemzőinek, stílusjegyeinek felhasználása játékos alkotó feladatokban - műfaj vagy médium csere, életműbe illő „hamisítvány” kreálása, öltözet kollekció tervezése.
- Adott látvány, tárgy együttes vizuális ábrázolása (fotó, rajz, festés, *plasztika*), majd a látvány kiegészítése, továbbgondolása választott művészeti alkotások képi elemeinek felhasználásával.
- A kortárs magyar művészet legjelentősebb alkotásainak megismerése.

Fogalmak

vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, színkontraszt, enteriőr

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.
- Vizuális megjelenítés során egyénileg vagy csoportmunkában használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a technikai képalkotó, digitális médiumok (sajtófotó, híroldal, blog, filmetűd, klip, videóinstalláció) hétköznapi kommunikációs, továbbá személyes és művészi kifejező szándékának összehasonlítása.
- *Személyes élmények plasztikai ábrázolása - érzelmek, mozgás kifejezése.*

Fogalmak

címrend, tipográfia, illusztráció, képalírás, link, banner, kameraállás, kameramozgás

Témakör: Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

Javasolt óraszám: 4 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg vagy csoportmunkában.
- A helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában.

- Adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Példák alapján a tér és idő valós érzékelésének, látványának, törvényszerűségeinek megfigyelése és összevetése a különböző korok teret és időbeliséget ábrázoló, megjelenítő módjaival.
- A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének és kezdeti animációs filmek technikátörténeti hátterének megismerése (Muybridge, Lumiere, Funny faces), stop motion típusú animációs kisfilmek bemutatása.
- *Mozgásfázisok plasztikus ábrázolása.*

Fogalmak

állókép, mozgókép, képes forgatókönyv, fázis, perspektíva, axonometria

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

Javasolt óraszám: 6 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg vagy csoportmunkában.
- A helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Nem vizuális információkat különböző célok érdekében vizuális, képi üzenetté alakít.
- Gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Nem vizuális információk (absztrakt fogalom) különböző célok érdekében vizuális, képi üzenetté alakítása (rajz, festés, térbeli konstrukció, fotó, film, installáció, számítógépes infografika,).
- *Embléma, cégér, logó plasztikus kivitelezése - átírás, egyszerűsítés, új forma létrehozása.*

Fogalmak

verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrités

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan jellemez, bemutat.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
- Különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül néhányat adott szempont szerint elemez.
- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.
- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Tárgyak átalakítása, áttervezése a történeti korok és a modern design tárgyainak vizsgálatán keresztül. Saját tervek megjelenítése szabadkézi rajzban - metszetrajz, nézetek.
- A magyar népművészeti tájegységek egyikének jellemző díszítőmotívumait felhasználó mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban - nyomott textil, festett bútor.
- *Öltözék kiegészítő átalakítása mintázás által - cipő, táska.*

Fogalmak

metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus

Témakör: Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

Javasolt óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül néhányat adott szempont szerint elemez és alkotó tevékenységében felhasználja.
- Alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat.
- Adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból.
- Adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában.
- Adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.
- Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Síkból a térbe, téri helyzetek kivitelezése - pop-up technika, papírplasztika, makett készítése.
- Személyes tárgy áttervezése a természet inspirálta formaalakítás jegyében a funkció megtartásával. Abszurd, képzeletbeli tárgy rajzi tervezése, kivitelezése, a lehetséges funkció, anyag meghatározásával.
- *Papírplasztika.*
- *Képzeletbeli tárgy mintázása - forma és funkció egysége.*

Fogalmak

építészeti elem, lépték, designgondolkodás, ergonómia, forma és funkció összefüggései

Témakör: Rajzpályázatokra való felkészülés

Javasolt óraszám: 2 óra

Ajánlott műtípusok, művek, alkotók: 8. évfolyam

A szemléltetés érdekében az alábbi műtípusok, művek, vagy alkotók valamely művének bemutatása ajánlott:

Építmények: Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum, Steindl Imre: Országház, Gaudi: Sagrada Familia, Gropius: A Bauhaus központi épülete, Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, Makovecz Imre épületei,

Képzőművészeti alkotások: Fáraó vadászaton-thébai falfestmény, Marcus Aurelius lovasszobra, Giotto: Szent Ferenc élete, Massaccio: Szentháromság, Raffaello: Az athéni iskola, Bosch: A hét főbűn, Brueghel: Vakok, Memling: Jelenetek Mária életéből, Brunelleschi: Lelencház, Caravaggio: Szent Máté elhivatása, Vermeer: Geográfus, Rembrandt: Éjjeli őrjárat, La Tour: A születés,

Markó Károly tájképei, Mányok Ádám: II. Rákóczi Ferenc, Barabás Miklós portréfestményei, Borsos József: Nemzetőr, Madarász Viktor történelmi festményei, Bernáth Aurél: Tél, Munkácsy Mihály: Tépéscsinálók, Ecce homo, Paál László tájképei, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Monet: A felkelő nap impressziója, Matisse: Csendélet kék asztalon, Gauguin: Mi újság? (Tahiti nők), Man Ray: Ajándék, Picasso: Guernica, Avignoni kisasszonyok, Modigliani: Jeanne Hébuterne sárga pulóverben, Kandinszkij: Sárga piros kék, Moore: Fekvő figura, Giacometti: Erdő, M.C. Escher grafikái, Orosz István grafikái, Baldessari: Stonehenge 2005, Shiota: Emlékeső, **Egyéb:** Cristo, Dali, Vasarely

Speciális módszertani ajánlások

- Az eszközök, technikák egyénre szabott kiválasztása, figyelembe véve a látásfokot és a csatlakozó fogyatékossgot. Általában ajánlott erős kontrasztos hatást biztosító eszközök alkalmazása.
- Színtévesztők, színvakok számára feliratozott (színmegnevezéssel ellátott) eszközök biztosítása szükséges.
- Aliglátók számára lehetővé kell tenni, hogy ahol az anyag lehetővé teszi, plasztikusan dolgozzák fel a különböző témákat, ahol nem lehetséges ott más plasztikai feladatot kell biztosítani számukra.
- Igény szerint helyi megvilágítás, olvasótévé, nagyítók használatának biztosítása.
- Tanulmányrajzoknál, beállításoknál egyéni, testreszabott modellek biztosítása, lehetőség szerint differenciáltan, a látásfok figyelembevételével.
- Az aliglátóknál a megismerés a maradék látás felhasználása mellett a tapintásra támaszkodjon. Lehetőleg minél több formát, tárgyat legyen lehetőségük kézbe fogni, kitapintani.
- El kell érni, hogy múzeumokban, kiállításokon felügyelet mellett kitapintható tárgyakat, alkotásokat.
- Köztéri szobrok esetén ösztönözzük a tanulókat arra, hogy tapintással, simogatással vagy akár átöleléssel is fedezzék fel az alkotást. Kirándulások alkalmával igyekezni kell minél több természeti formát kézbe adni, megismertetni a tanulókkal.
- Bízassuk a gyerekeket különböző természeti és mesterséges formák gyűjtésére.

Értékelés

Tanóra közben, egyéni korrektúra alatt szóbeli fejlesztő értékelés, összegző az óra végén. Érdemjegy az adott vizuális, vagy plasztikai probléma megoldására a tanuló látásának, csatlakozó fogyatékossgának és önmagához mért fejlődésének a figyelembevételével.

Erőforrások

A tanuló számára az iskola által biztosított eszközök: rajzlap, kartonok, színes papírok, grafitceruza, radír, rajztoll, filctoll, ragasztó, olló, festékek, olajpasztell, porpasztell, zsírkréta, színes ceruza, festőeszközök, agyag.

Iskolai felszerelés: mintázó eszközök, fazekaskorong, számítógép, Nagyképernyős monitor, poszterek, lámpák, nagyítók, olvasótévé, mintázó állványok, modellek, drapériák, geometriai térformák.

Személyi feltétel

Ha egy osztályfokon több aliglátó tanuló van, a csoport bontása javasolt.